63ste Jaargang No. 5058

DAGBLAD

Woensdag 12 Maart 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad. Adres: Consciëntiesteeg 27.

steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba ... Postbus 14, Oranjestad ... 38

Krachtige politiek van Marshall

Huysmans afgetreden

Urk in nood

DE CONFERENTIE.

Uit Moskou bericht Hightower de AP-correspondent, dat Amerika wil trachten om Duitsland als een economische eenheid te beschouwen. Men heeft tegen Rusland deze bedreiging, dat het té weinig industrie zou hebben. Naar gehoopt wordt staat Engeland in deze quaestie aan de kant van Amerika. Men ziet duidelijk dat Marshall een krachtiger politiek gaat voeren tegen Rusland.

Hij wordt hierin gesterkt door de boodschap van Truman. Het blijkt ook uit het feit, dat de President aan het Congres hulp heeft aan gevraagd voor Griekenland om zodoende het hoofd te bieden aan de expansie-drang van de Russen. Het is als wil men zeggen tegen de Russen dat het nu de tijd is, om zaken te doen.

Het beroep van Marshall op de Grote Vier om ééndrachtig samen te werken, wordt nog verder door de verschillende Amerikaanse diplomaten benadrukt. Op het eind van zijn speech heeft Marshall er op gewezen, dat men niet moet vervallen in eindeloze haarkloverijen, op detailpunten. Hij ziet die punten als minder belangrijk, doch men heeft er van Russische zijde wat reclame voor gemaakt. De eenheid op economische gebied is noodzakelijk ook voor Rusland, om tenminste de industrie naar boven te kunnen halen; hierbij zijn natuurlijk niet oorlogsindustrieën bedoeld, die moet men afbreken, doch Marshall bedoelde industrieën voor de productie in vredestijd (Moskou, (AP) 12.3).

DE BELGISCHE CABINETS CRISIS.

Premier Camille Huysmans van België had op het Koninklijk Paleis een bespreking met Prins-regent Charles na het ontslag van de vier communistische Ministers, wegens onenigheid met de overige leden van het cabinet over de maximumprijs-quaestie van steenkolen en staal. Men weet nog niet of het gehele cabinet zal aftreden. Het linkse coalitie-cabinet is samengesteld uit zes socialisten, zes liberalen en die tot gene partij behorenden (Brussel, (AP) 11.3).

URK IN NOOD.

Het wordt hopeloos op het eiland Urk, dat geisoleerd is van de buitenwereld. De bakkers zijn in staat voor morgen nog brood te bakken, maar dan moeten ze er mede ophouden. Er is geen brandstof. De meeste huizen zitten zonder verwarming. De toestand wordt met de dag erger. Er is slechts een verbinding met de buitenwereld en dat is per paardslede over de spiegelgladde ijsvlakten ,(Aneta, 11.3).

COMMUNISTEN TEGEN PERON.

De Argentijns Communistisch ochtendblad „Tribuna Popular", deed heden in een hoofdartikel een aanval op Peron, waarbij deze ervan beschuldigd werd „manieren van Braden.. aan te nemen door de Communisten te becritiseren in een onlangs door hem gehouden redevoering. Het blad dat Peron steeds gesteund heeft zeide, dat Braden niets anders zoekt dan de heerschappij over Zuid-Amerika, en vroeg: „Is Peron eindelijk gezwicht voor de pressie van het State Department en Wallstreet, dat hij de voortgang van de democratie in ons halfrond wenst te beletten?" (Buenos Aires, (AP) 11.3).

STRAF VOOR SAMENZWEERDERS.

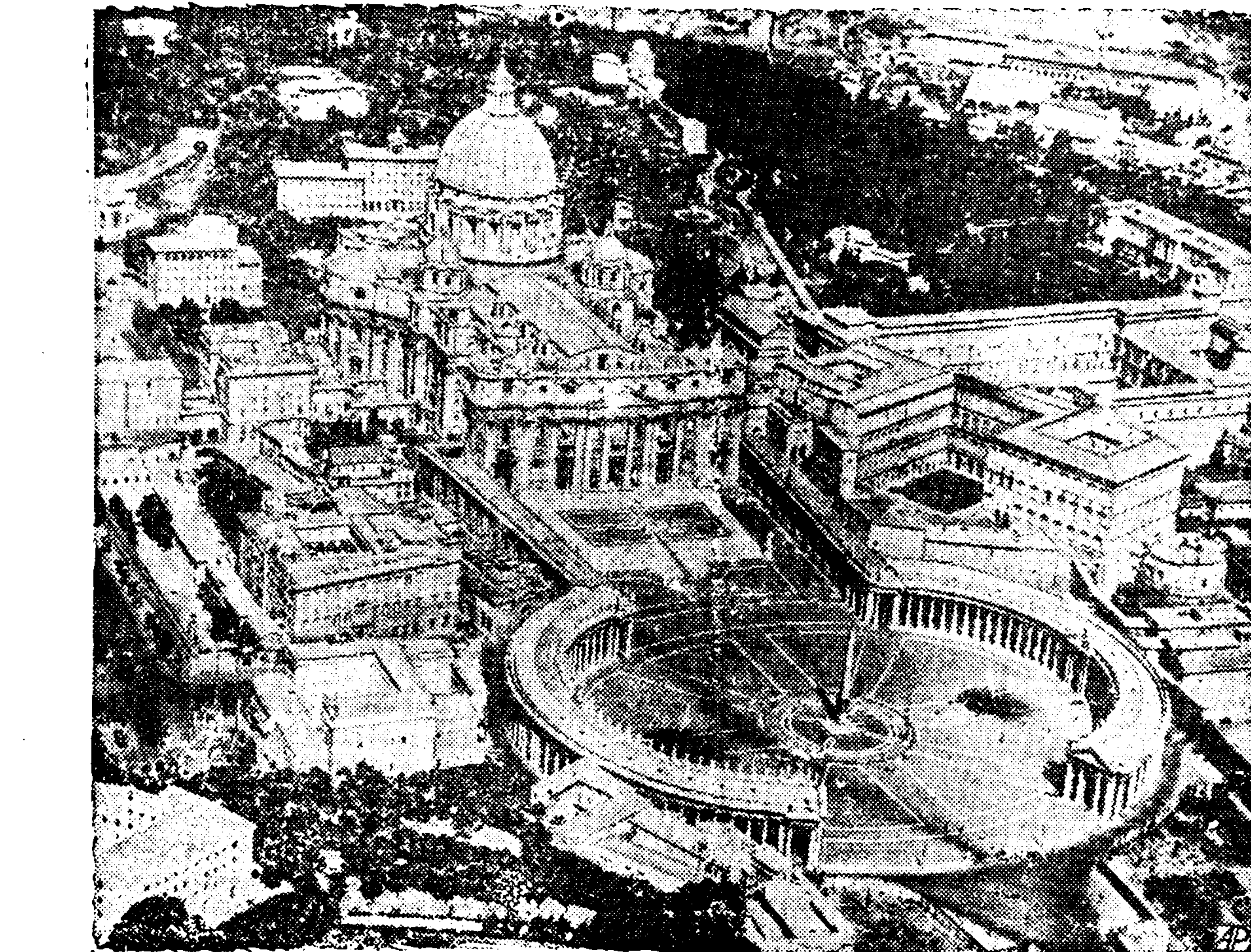
Carl Born, leider van de z.g. „Duitse Vrijheidspartij" werd veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf door een Geallieerde Militaire Rechtbank te Lubeck en tien andere leden der Partij tot zes jaar, wegens deelneming aan politieke activiteiten ten doel hebbende het ondermijnen van de Britse Militaire regering, verheerlijking van het militairisme en vestiging van een nieuw nazie-regiem (Berlijn, (AP) 11.3).

CRISIS BRUSSEL.

Prins Charles heeft het ontslag van Huysmans aangenomen. Huysmans diende het ontslag van zijn cabinet in, daar dit cabinet meent het niet zonder de hulp van de communisten te kunnen stellen. De prijspolitiek was de oorzaak van het ontslag van deze ministers. Deze prijspolitiek werd voorgestaan door den liberalen Minister Henry Liedart. Prins Charles is nog steeds de regent sinds men weigerde zijn broer Leopold weer te accepteren. mans de vroegere burgemeester van Antwerpen, weigerde enkele maanden geleden af te treden, toen men hem in de kamer versloeg. Hij beriep zich toen op de afwezigheid van twee socialisten, die op hem zouden hebben gestemd als zij aanwezig hadden kunnen zijn (Brussel, (AP) 12.3).

BINNENGEKOMEN PER „SUZANNA".

In de vroege ochtenduren zijn verschillende personen van het schip „Suzanna" het land binnen gekomen, toen het in het Zuiden van Palestina aan land kwam. Officiële berichten heeft men hierover niet binnengekregen, doch uit particuliere bron verneemt men, dat deze immigratie werkelijk gelukte (Jeruzalem, (AP) 12.3).

De stem van den Sint Pieter klinkt over de gehele wereld.

MEXICO EN DE PAUS.

De Katholieke Actie van Mexico, waarvan 127.200 families lid zijn, zal morgen heden bij gelegenheid van het feest van de Pauskroning het portret van den Paus in alle huizen een ereplaats geven (Mexico, (AP) 12.3).

GUATEMALA KRIJGT 15.000 ITALIANEN.

In Guatemala is men gunstig gezind t.o.z. van het voorstel van den Italiaansen gezant om een 15.000 Italianen toe te laten (Guatemala, (AP) 12.3).

NANKING.

Er komen berichten uit Nanking, dat Tsjang Kai Sjek er toe zal overgaan de communisten niet meer te erkennen als politieke partij en hen openlijk zal gaan beschouwen als rebellen (Nanking, (AP) 12.3).

CHINA IN MOSKOU.

De vice-president van China Liu Tsjieh prees de actie van Marshall om China toe te laten op de conferentie van Moskou; hij ziet dit als een nakomen van vroeger gedane beloften (Nanking, (AP) 12.3).

SOEN JAT-SEN.

Heden, 12 Maart, is het 22 jaar geleden, dat te Peking stierf, de bekende Chinese voorman, Soen jat-sen. Soen jat-sen is een Katonnese naam van Swen I-sien, alias Swen Wen. Soen is in het jaar 1866 te Kwang-toeng geboren. Als zoon van een Protestantsen prediker vestigde hij zich als geneesheer te Makao. Na korte tijd reisde hij naar Amerika en Engeland om de omwenteling in China onder de Chinezen te prediken. Op 10 October 1911, toen de omwenteling te Woutsj'ang uitbrak, vertrok Soen naar Sjanhai, en werd in het jaar 1912 op 1 Januari tot voorlopig voorzitter benoemd van het revolutionnair gouvernement te Nanking.

Het duurde niet lang, dit glorie-tijdperk, want kort daarna werd Joean Sje-K'ai verkozen en Soen moest zich terugtrekken.

Later kwam Soen sterk onder de invloed van het Sovjet-gezant Joffe en van het communisme. In October van het jaar 1924 vertrok hij via Sjanhai en Japan naar Peking, alwaar hij op 12 Maart 1925 overleed.

DOMINICAANSE REPUBLIEK.

De Regering heeft de verbetering van de haven, welke $ 4.600.000 zal kosten, goedgekeurd. Het uit te voeren werk, dat binnen twee jaar voltooid zal zijn, omvat het uitbaggeren van de binnenhaven en de ingang daarvan tot een minimum diepte van 32 voet bij eb en de bouw van een 3.075 voet lange zeewering en van steigers binnen de haven, alsmede een golfbreker van 800 voet. Voorts is men voornemens twee pakhuizen voor de douane te bouwen en de lichtleiding aan de haveningang aan te leggen.

Lloyds List, 13 Februari.
(Econ. Vrl.)

het nieuws van vandaag

Er komt tekening in de conferentie van Moskou. Het schijnt dat Marshall zijn tanden wil laten zien. Hij is niet bang, hij voelt zich sterk door de boodschap van Truman aan het congres, waarbij de president vroeg, om hulp voor Griekenland. In Amerika is de vrees voor Rusland voorbij en gaat men nu de zaak flink aanpakken. Marshall zet die lijn voor. Hij komt op voor de Chinezen, wil men praten over de Chinezen, goed, maar dan moet men ze ook uitnodigen, niet over hen praten, zonder hen uit te nodigen.

Het tweede punt was, Duitsland, dat was in Pottsdam reeds afgesproken, moet beschouwd worden als een economische eenheid. Men heeft dit argument tegen de Russen, die er tegen zijn, dat men toch in moet zien, dat het voor hun industrie in Oost Duitsland van werkelijk voordeel moet zijn.

Heel gemeen, merkt men er bij op, dat het natuurlijk niet de bedoeling is over oorlogsindustrie te spreken, de fabrieken daarvoor moeten worden afgebroken. Als het in Amerika werkelijk de bedoeling is hard te gaan optreden, dan wordt de conferentie werkelijk belangrijk. De wereld wordt tamelijk goed op de hoogte gehouden, de 84 mensen van de staf van Marshall zullen wel weten te zwijgen, dat is normaal, doch de journalisten komen er toch wel achter.

In China volgt men de conferentie met belangstelling, daar wordt vandaag de sterfdag herdacht van de stichter van de republiek Soen Jat Sen. (Op Curaçao zelfs gingen de vlaggen halfstok). Als Moskou de vrede bracht voor China zou het geweldig zijn, we horen juist van morgen, dat men daar nu over gaat om de communisten de titel te geven van „rebellen" en hun partij niet meer wil erkennen. We drukken hier naast een persconferentie af, van Z. H. de Paus.

De stem van de Paus klinkt over de wereld. Zijn ideeën geven de roep van het Christelijk geweten in de wereld van vandaag.

In België is het ministerie Huysmans gevallen. De Katholieke partij is er waarschijnlijk zeer blij over, nu kan men misschien een eind maken aan zonderlinge positie, dat de fractie die de meerderheid heeft in de Kamer niet meedoet aan de actieve regering.

In Nederland voelt men mee met de politiek van België, de twee landen komen meer en meer tot elkaar.

De kou doet de mensen van Urk honger lijden.

„Wat doen die mensen daar op dat eilandje, laten ze op de vaste wal gaan wonen?"

Hoe men aan een eiland kan hechten, weet men dat hier niet op Curaçao?

De berichten van gisteren over hoe het worden zal, hielden de gemoederen bezig op Curaçao.

De staten kwamen bijeen en het was treurig, doch het einde is nu toch in het zicht door het ontwerp van 19 Febr.

In Argentinië beginnen de communisten zich te roeren tegen Peron, die er wel korte metten mee zal weten te maken.

Guatemala gaat de poorten openen voor Italianen.

HOE ZAL HET ZIJN? HOE HET WORDEN ZAL?

Het R.V.D. bericht van gisteren laat ons zien, hoe Curaçao er in de toekomst staatkundig uit zal zien, althans het bericht geeft ons de volgende punten op als zeker voorgesteld in het ontwerp tot wijziging van onze staatsregeling, zoals dat 19 Februari het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen verliet en zoals het de Staten Generaal in April zal worden aangeboden. Het behelst de volgende punten:

1) Uitbreiding van het verantwoordelijk bestuur.

2) Uitbreiding van het kiesrecht.

3) Uitbreiding van het college der Staten.

4) Wijziging van de conflicten regeling.

5) Wijziging van het begrotingsrecht.

6) De practische uitvoering wordt zoveel mogelijk aan plaatselijke organen overgelaten.

Deze zeer belangrijke wijziging zal natuurlijk nog een punt van studie uitmaken van de tweede en eerste kamer, waar het wel hamerstukken zullen worden, tenzij er misschien juridische conflicten rijzen.

Het laatste punt valt natuurlijk buiten het nieuw voorgestelde, doch is een quaestie van tactiek, die juist moet heten.

Iets anders is het natuurlijk om de voorbereiding, dan wel de uitvoering van het gewijzigde aan plaatselijke organen over te laten.

We zagen nu dat men op de wijziging vooruit lopend, reeds door nieuw te scheppen organen de wijziging wilde gaan voorbereiden.

Hierop kwam onze reactie, toen men sprak van cabinet, een reactie die nog na rommelt nu men natuurlijk ook de wettelijke grondslag vroeg voor vertrouwensmannen. Een commissie ad hoc is mogelijk, zonder verdere bevoegdheden dan natuurlijk. De basis moet gezond zijn.

We zien bij de regering de zeer wijze opzet, om de verandering door eigen organen te laten doorvoeren, dat geeft meteen de geleidelijkheid, die dergelijke veranderingen eisen.

Men begrijpt, dat ook van de kant van het volk een taak ligt, om zich in te stellen op de nieuwe toestand. Zo zal de Katholieke Partij de mensen moeten voorbereiden, om ze goed en principieel te leren stemmen, dit zal bij de uitbreiding een nieuwe en nog grotere taak zijn. We twijfelen er niet aan, of men zal met veel élan deze taak op zich nemen.

Men dient het volk principieel op te voeden. Bekering van het volgen der democraatjes is er reeds, daar de ogen open gingen. Noodzaak is natuurlijk echter straffe partij-discipline, waar men geen persoonlijke ambities toelaat, waarbij men principieel te werk gaat. Geen liefhebberij-organisaties, doch goede partijleiding, om de mensen klaar te maken, opdat we niet meer een holdedebolder verkiezing meemaken als van November 1945, toen men door onderling niet-eens zijn, niet zo sterk stond en het volk niet principieel ging stemmen, zodat de Staten zich geen vertegenwoordiging van het volk mogen heten.

Men kan veel aanmerkingen maken op het rapport Ellis, doch de opmerking, dat de verkiezing van November 1945 geleerd heeft, dat men jammer genoeg nog niet weet wat principieel stemmen is, is niet te ontzenuwen, daar liggen immers de feiten. We hopen dat niet meer mede te maken; we maken ons belachelijk voor iedereen, die naar ons kijkt (ofschoon nu niet geheel de wereld naar Curaçao kijkt). Het schijnt wel, dat Minister Anne J. Jonkman een beetje op de hoogte is van de toestanden op Curaçao en weet, dat men hier nog de politiek kent van „sjon bieder"; vraagt meer, om meer te krijgen, dan je zou krijgen als je precies vraagt, wat je wil hebben.

De formulering is ons ook nog niet bekend, de bronnen van de pers gaan wel diep en ver, doch we zullen ons niet inspannen om de text ontijdig te publiceren.

Dat nu voorlopig de rust weer nederdale op Curaçao, dat men anderszins doorga ons kiezerscorps principieel op te leiden, niet slechts de verandering in de staatsregeling is een punt van politiek van de dag, evenmin het doodschieten van honden, noch ook het beschermen van Otrabanda tegen de roet, doch een goede sociale politiek in het licht van de encyclieken der Pausen, een politiek waarbij we familieloon zien en kindertoeslag, uitbouw tot collectief arbeidscontract, dingen die Curaçao nog niet wettelijk volkomen heeft vastgesteld.

Persconferentie bij den Paus

De Heilige Vader, die tien dagen geleden zijn één en zeventigste verjaardag en tevens het achtste jaar van zijn verkiezing tot Paus herdacht, zal Woensdag een dankdienst houden in de Sixtijnse Kapel. Dinsdag ontving hij de correspondenten in zijn met rood en goud versierde bibliotheek en sprak met hen openlijk over de problemen waarvoor de wereld en de Kerk staan.

In deze zelfde bibliotheek ontving hij hen een jaar geleden bij het einde van het glansrijke consistorie, waarbij 32 nieuwe kardinalen gecreëerd werden, een daad, door velen genoemd de glansrijkste van zijn regering. Toen, een jaar geleden, zag de Paus er afgemat uit na de vermoeienissen van de consistorieweek en wegens de koude die de deelneming aan de plechtigheden voor Hem dubbel zwaar hadden gemaakt. Vandaag, was hij opgewekt en blij, en zo te zien veel gezonder dan toen. Zijn ogen schitterden achter zijn randeloze bril. Hij glimlachte dikwijls, en sprak vlug.

Hij zeide dat zijn enkel die hij de vorige week verstuikte tijdens een wandeling door de Vaticaanse tuinen — de Heilige Vader erkende, dat hij al wandelend las en daardoor niet goed uitkeek — weer geheel beter was.

De doktoren willen hem in bed houden om te rusten, maar de Heilige Vader volgt nog steeds de 18-urige werkdag. Hij zegt dat er te veel te doen is om te rusten. Het vorig jaar — een jaar na het einde van de grote oorlog, die in het eerste jaar van zijn pontificaat uitbrak toonde de Heilige Vader grote bezorgdheid dat het ideaal van „vrede met gerechtigheid", welke hij bij de aanvang van Zijn pontificaat en in al zijn redevoeringen tijdens en na de oorlog had voorgestaan niet verwezenlijkt zou worden. Vandaag gaf hij zijn toehoorders te verstaan dat de gebeurtenissen van het vorige jaar zijn verwachtingen niet hebben doen toenemen.

Men vroeg aan den Paus of de gebeurtenissen van het afgelopen jaar er toe hebben bijgedragen om het gevoel van onzekerheid en bezorgdheid over de vooruitzichten van een rechtvaardige en duurzame vrede, te verwijderen. De Heilige Vader antwoordde hierop dat ondanks het onvermoeide streven van sommige staatslieden en enige vooruitgang dat zo nu en dan op een of ander punt wordt bereikt, wij niet kunnen zeggen dat de vooruitzichten van de wereld op een duurzame en rechtvaardige vrede ruimer zijn geworden. Hij zeide bovendien bang te zijn dat deze ongelukkige toestand zal blijven voortduren, zolang als de vrede in Europa en daarbuiten alleen beschouwd wordt onder het oogpunt van wat iedere staat eist voor zijn eigen veiligheid, en men in de bestaande precaire toestanden toestaat dat een land zijn strategische posities steeds sterker maakt en zijn buurman voor de voldongen feiten plaatst.

Tot nu toe zijn geen positieve constructieve gedachten de opbouw van de wereldvrede komen bevorderen. Hieraan voegde de H. Vader toe dat hij hoopte dat de Verenigde Naties spoedig in staat zullen zijn om effectief de veiligheid van allen te kunnen garanderen.

Een correspondent vroeg wat in de tegenwoordige tijd van betrekkelijke en wellicht tijdelijke kalmte, na de zorgen, die de oorlogsjaren Hem hadden bezorgd, de aspiraties waren van den Heiligen Vader voor de vooruitgang van de Kerk en het groter welzijn van het mensdom. De Paus antwoordde hierop dat de Heilige Stoel het middelpunt is van de universele Kerk. Het doel waarvoor Christus de Kerk stichtte is einddoel van alles. En dit doel is in de geestelijke orde, is bovennatuurlijk. Het is: de kennis van Christus te brengen voor alle mensen en hun ziel het heil te brengen welke Christus voor hen op het kruis van Golgotha heeft gekocht. Om dit doel te bereiken moet de Kerk vrij kunnen handelen in iedere streek van de wereld, en die vrijheid moet voortdurend verdedigd en beschermd worden.

De Paus zeide, dat Hij op het ogenblik zijn krachten wijdt aan de verdediging van de vrijheid van de Heilige Stoel, van de bisschoppen en van de katholieke instellingen van christelijke liefdadigheid en eindelijk van alle katholieken op de wereld. Voorts om hen die in nood zijn te helpen, hen van voedsel en kleding te voorzien voor de millioen daklozen die zonder have of goed ronddwalen een ordelijke emigratie te verkrijgen naar een of ander land, waar zij, met waarborg voor hun godsdienstige en sociale noden opnieuw het leven van het eerbare Chistelijke gezin kunnen gaan leiden, de kern van de menselijke gemeenschap.

Een andere correspondent vroeg den Paus, wat Zijn pogingen waren om de kerk te doen beantwoorden aan het ingewikkelde karakter van de moderne beschaving. De Paus antwoordde hierop dat de Kerk uit mensen bestaat en dat mensen gewoonlijk zijn zoals de tijd waarin zij leven is. Dientengevolge moet de Kerk steeds levendige belangstelling hebben in ieder tijdperk waarin haar leden leven. En Zij zal steeds haar uiterste best doen om het voor hen mogelijk te maken om, werkelijke, eminente en invloedrijke kinderen van hun tijd en omgeving te zijn, mits hun trouw aan God en aan de Kerk op generlei wijze daardoor verzwakt wordt (Vaticaanstad, Copyright, (AP) 11.3).

De Atoom-Energie een Weldaad

De rust der orde en de blijde opgewektheid, beide zo van node bij de opbouw van een nieuwe maatschappij, zijn nog nauwelijks ons deel geworden na deze tweede wereldoorlog. Niet het minst wordt hun verschijnen tegengehouden door het vinnig steekspel, dat in het strijdperk der wereldpolitiek geleverd wordt: steeds dringender wordt de vraag naar het waarom en het nut van ons aardse doen, nu wij beklemd worden door de verre dreiging van een nieuwe wereldbrand met als vreesaanjagende climax de voor militaire doeleinden aangewende atoomenergie. Het schijnt alsof velen het gerommel al van uit de verte der toekomst vernemen; zij jachten om het hardst teneinde hun aardse buit binnen te grijpen en snel het verlorene te bemachtigen, hoewel hun straks, zou hun nachtmerrie bewaarheid worden, niet veel anders te doen staat dan de kop in het zand te steken en de komende dingen af te wachten. Deze onrustigen doen alsof ze nooit gehoord hebben van de algoede God, die het bestel der wereld in Zijn Vaderhand gevat wordt. Zij hebben geen tijd voor Bikini, maar in hun achter hoofden spookt dit beeld rond, deze duizenden meters hoge waterzuil, deze apocalyps van vuur en ondergang.

Er is nog een andere zijde aan de atoommedaille, zij wordt gesierd door het symbool van de vrede en wij mogen niet moede worden, juist deze bemoedigende zijde te belichten, ze te tonen aan eenieder, opdat de krachten der natuur, die ons ter ontplooiïng zijn geschonken, voor het welzijn der mensheid worden aangewend.

Vandaag gaan wij deze zijde bezien, middelerwijl hopend, dat de geleerden zich hun verantwoordelijkheid bewust worden en de heersers der aarde een atomisch wereldparlement gaan vormen, waaraan elke aardebewoner zich onderwerpt, zij het, dat hij als souverein staatsburger daarbij een veer zal moeten laten.

Er zijn niet weinig mogelijkheden voor een vreedzame toepassing van de atoomenergie. Een van de meest vooraanstaande geleerden op dit gebied, de Italiaan Enrico Fermi, zegt hiervan, dat zij op de lange duur belangrijker zullen blijken te zijn dan de atoombom. Natuurlijk kan een beschouwing over dit onderwerp slechts schetsmatig zijn, zoals het een eeuw geleden, toen Faraday zijn befaamde experimenten deed, moeilijk te gissen was, hoe de toepassing der electriciteit in zijn werk zou gaan.

Fermi ontdekte de z.g. kettingreactie-zuil, een massaal blok van uranium en koolstof, waarin atoom-energie op grote schaal geproduceerd kan worden. Hij begon in 1942 met een zuil van 200 watt, doch nu reeds zijn er te Hanford in de U.S.A. zuilen in actie, die een energie ontwikkelen gelijk aan die van de grootste door waterkracht gedreven electrische centrales. Het nadeel echter is, dat de energie ontwikkeld wordt bij een vrij lage temperatuur, terwijl bijv. een stoomturbine stoom onder hoge druk en bij hoge temperatuur van node heeft. De zuil doet echter zijn werk als producent van plutonium, wat zeer belangrijk is. Tot heden wordt al deze energie slechts verbruikt om het water van de Columbia-rivier een beetje te verwarmen, omdat men ze op de een of andere wijze nu eenmaal kwijt dient te raken.

In beginsel echter is er geen begrenzing aan de temperatuur, waarbij de energie kan worden opgewekt door een atoomkernreactie. Bij de explosie van een atoombom worden waarschijnlijk temperaturen van ongeveer een millioen graden Celsius bereikt.

Een andere, zij het voorlopige rem is gelegen in de eigenschappen van de gebruikte materialen, zoals de wanden van het vat, waarin de reactie zich afspeelt. Niet alleen moeten zij bestand zijn tegen hoge temperaturen, doch bovendien kunnen zij zelf, de z.g. neutronen, mede de belangrijkste reactiepartners, opvangen en zodoende de reactie verhinderen.

De essentiële brandstof in zulke zuilen is een speciaal soort uranium, het z.g. U 235, dat slechts voor 0.7 procent in natuurlijk uranium voorkomt. Maar het genereert ongeveer drie millioen maal zoveel energie als een even groot gewicht aan steenkool. Wordt dus slechts 0.7 procent van het uranium nuttig gebruikt, dan is de verhouding nog 20.000. Er is nogal wat uranium in de aardbodem. Drie millioen ton steenkool, gelijkwaardig met één ton uranium, kosten ongeveer twintig millioen gulden. Derhalve, als wij uitsluitend letten op de materiaal-kosten, wint uranium het van steenkool, zelfs als het 20.000 gulden per kilo zou kosten. Voor de oorlog kostte het ongeveer 10 gulden per kilo ruw.

Fermi stelt zich voor, dat er over 20 of 30 jaren grote atoomcentrales zullen zijn, gebouwd voor een zeer groot vermogen en dat hun energie zal worden omgezet in electrische energie of in stroom voor locale toepassingen. Naast de directe productie van vermogen, kunnen deze centrales bovendien plutonium leveren, dat in de kleinere, meer van de dicht bewoonde wereld verwijderd gelegen centrales als energie-bron dienst kan doen. Zodoende zou men het voordeel hebben van wijd verspreide, kleinere centrales, waardoor de moeilijkheden van electrische distributie (kabels, masten enz.) ondervangen worden. Zulke atoom-centrales brengen echter hun eigen moeilijkheden mede, waardoor algemeen gebruik practisch uitgesloten geacht moet worden. Deze zijn o.a. gelegen in de noodzakelijkheid om de zuil zodanig door zware wanden af te schermen naar buiten dat gevaarlijke radio-actieve stralingen worden tegengehouden. Zo zal het wel niet mogelijk zijn, een energie-bron te ontwikkelen, licht genoeg om gebruikt te kunnen worden in auto's of vliegtuigen. Misschien zal zelfs een grote locomotief het kleinste voortbewegingsmiddel blijken te zijn, waarin een atoomcentrale gebouwd kan worden.

Er zijn dus stellig technische mogelijkheden voor de geleidelijke ontwikkeling der atoomenergie tot een der belangrijkste energie-bronnen. Is deze onderstelling al gerechtvaardigd, dan zal het kleine gewicht der brandstof zelf een groot voordeel zijn. Hierdoor wordt het ook mogelijk centrales te bouwen op plaatsen, waar geen steenkool gevonden wordt en die moeilijk per rail of over water te bereiken zijn. Verdere toepassingsmogelijkheden zijn dus die in zware transportmiddelen zoals schepen.

Maar de grootste moeilijkheid, merkt Fermi op, zal blijken te zijn het organiseren van een grootscheepse industriële ontwikkeling op zodanige wijze, dat de internationale veiligheid gewaarborgd is en blijft, en hij doelt hier op de mogelijkheid van toepassing voor oorlogsdoeleinden. Zelfs kan men zich afvragen of de geleerden er wijs aan gedaan hebben de staatslieden der wereld zulk een schrikaanjagend probleem op de hals te schuiven. Er was echter geen keuze. Wanneer eenmaal de fundamentele kennis verworven is, zou elke poging het vruchtgebruik ervan te verhinderen even nutteloos zijn als de hoop de aarde bij wijze van decreet of verordening de mogelijkheid te ontnemen om haar jaarlijkse baan om de zon te beschrijven.

Onze hoop is daarom gevestigd op de wijsheid, de sagesse der staatslieden, op ons zelf en niet het minst op den Heerser van het Al, opdat Hij ons aller geesten leidt in de rustige sfeer der orde, een sfeer, waarin het Rijk Gods zich kan uitbreiden.

Wij kunnen de donkere zijde der atoom-medaille niet verdoezelen, wat wij wel kunnen, dat is de lichtzijde zoveel mogelijk laten schitteren tot heil van alle mensen.

Dr. J. F. H. Custers.

SOEKAWATI TOT ZIJN LANDGENOTEN.

Over zijn ervaringen in Nederland.

Zijne Excellentie Tjokorde Gde Rake Soekawati, de onlangs gekozen president van Oost-Indonesië, die Nederland bezocht, heeft zich van daaruit via de P.C.J.-zender, in het Indonesisch, gericht tot zijn landgenoten in Oost-Indonesië, om hun reeds van de verte uit iets over zijn ervaringen daar te lande te vertellen.

De toespraak van Zijne Excellentie Soekawati drukken wij hieronder af:

„Landgenoten in Oost-Indonesië.

Kort na mijn verkiezing tot uw president heb ik mij op een rondreis door grote gedeelte van Oost-Indonesië kunnen overtuigen van uw aller inspanning om de ellende van de voorbije oorlogsjaren te boven te komen en dit land tot nieuwe en grotere welvaart te brengen.

Bij deze heropbouw verlenen de Nederlanders ons goede diensten. Dit was de reden, waarom ik vervolgens naar Nederland ben vertrokken: om namelijk persoonlijk na te gaan, hoe de Nederlanders — wier eigen land zwaar onder de Duitse bezetting heeft geleden als ons land onder de Japanse — deze heropbouw dáár hebben aangepakt. Immers, uit hun ervaringen in eigen land kunnen zij en wij voor Oost-Indonesië veel lering putten. En hierover wil ik u nu reeds een en ander vertellen, voordat ik binnen enkele dagen weer naar Oost-Indonesië vertrek.

Laat mij u dan allereerst een indruk geven van mijn ontvangst door Hare Majesteit Koningin Wilhelmina in het grote paleis in Amsterdam. Hare Majesteit verwelkomde mij als de president van Oost-Indonesië en gaf blijk van Haar grote belangstelling in de nieuwe ontwikkelingen in Indonesië en in het bizonder in onze nieuwe staat. Zij sprak de beste wensen uit voor uw aller welzijn en hoopt, dat door uw gezamenlijke inspanning Oost-Indonesië spoedig een krachtige en welvarende staat zal worden. Eveneens heb ik een bezoek gebracht, vergezeld van mijn echtgenote, aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, onmiddellijk na de geboorte van Prinses Marijke.

De overige tijd van mijn verblijf hier is zeer bezet geweest door besprekingen met vele vooraanstaande persoonlijkheden uit alle kringen van het maatschappelijk leven. Bij hen allen en eveneens in de talrijke persuitingen, trof mij de eerlijke belangstelling, die er bleek te bestaan voor onze jonge staat, een belangstelling, die zich ook werkelijk uitte in vele aanbiedingen om met ons samen te werken bij de heropbouw van Oost-Indonesië op allerlei gebied; aanbiedingen van mensen en middelen, die straks voor ons van veel waarde zullen blijken te zijn.

Ik sprak over eerlijke belangstelling en wilde hiermede aangeven, hoezeer mij gebleken is, dat bij de Nederlanders deze belangstelling gericht is op ons persoonlijk wel en wee; een belangstelling, voortkomend uit hun persoonlijke bekendheid met ons gedurende zovele jaren en niet uit zelfzuchtige motieven, zoals zekere kringen in Indonesië het wel eens willen doen voorkomen.

Voorts heb ik bezoeken gebracht aan verschillende grote Nederlandse bedrijven, waarvan thans vele wederom werken op vooroorlogs peil en sommige zelfs daarboven. Zo bezonht ik o.m. de kolenmijnen, waar de arbeiders er door een geweldige krachtsinspanning in geslaagd zijn om te voorzien, in de grootste behoeften aan steenkool in deze periode bij hevige koude.

Bij mijn bezoeken aan deze bedrijven heb ik goede contacten kunnen leggen, waardoor straks ons land zal kunnen worden voorzien van vele nuttige artikelen, die wij voorlopig zelf nog niet kunnen aanmaken.

Ook de getroffen gebieden in Nederland werden door mij bezocht. De oorlog heeft hier veel verwoest, maar nergens is men bij de pakken blijven neerzitten; overal is men actief bezig met het herstel.

Samenvattend kan ik u wel verklaren, dat ik over de resultaten van mijn bezoek aan Nederland zeer tevreden ben, en dat ik zeer onder de indruk ben gekomen van de grote activiteit, waarmede men in Nederland bezig is zich op te werken tot grotere welvaart. Een activiteit waarvoor men overal ter wereld groot respect heeft en die ons in Oost-Indonesië een aansporing moge zijn om onze heropbouw met evenveel energie aan te pakken.

Tot zover voor ditmaal. Wanneer ik over enkele dagen weer in uw midden ben hoop ik u uitgebreider over dit alles te kunnen spreken dan thans mogelijk is.

Tot weerziens, landgenoten in Oost-Indonesië.

(Commentaar).

CURAÇAO

STUDIE OVER DE SOCIALE WEEK VAN SANTO DOMINGO.

Door welwillende medewerking zijn wij in staat geweest de sociale week, die van zulk een grote betekenis was bijna geheel voor onze lezers te verslaan.

Men heeft gezien, hoe er in Sant Domingo gestudeerd werd over de quaestie van het bezit in de Caraibische zone.

Het officiële eindverslag getuigt van de noodzaak van goede vakbonden, iets wat men op Curaçao maar niet wil inzien. We hopen, dat het verslag nader bestudeerd wordt.

„JE MAINTIENDRAI".

In Nederland verschijnt een tijdschrift royaal van formaat met de bijna koninklijke titel van „Je Maintiendrai". Dit blad schreef eens over het Caraibische gebied en meende er op te moeten wijzen, dat de regering op moest passen, daar er een nieuw staatsverband gevormd wordt nl. zo iets van een republiek van alle Caraibische eilanden. We wezen er op, dat we hier er niets van wisten.

Onlangs verscheen er een telegram in de Hollandse kranten komend uit Parijs waarin hetzelfde idee naar voren kwam. (Men koos zelfs een vlag uit voor die republiek). Nu gaat „Je Maintiendrai" er weer over schrijven. Mijne heren stopt daarmee, er is hier geen streven naar zo iets, en men moet niet ter wille van de lezers van die sensatieberichten gaan opblazen.

WIJ HIER OP CURAÇAO EN DAARGINDER....

In de Hollandse kranten ziet men op de voorpagina een lijstje staan een lijst van hen, die vielen. Het staat er verborgen tussen de telegrammen, het staat er verloren tussen het nieuws, een lijst van de mannen die vielen in de Oost. Er wordt een regelije aan toegevoegd, doch de tranen zijn ze daarmee opgedroogd? We begrijpen hier niets van de ellende, die de oorlog en alles, wat er op volgde bracht over Nederland.

Een voorbeeld van zulk een lijstje.

Den Haag, 22 Febr. De Regering maakt tot haar leedwezen bekend, dat in de afgelopen weken de navolgende verliezen zijn geleden:

Koninklijke Marine: marinier 2e kl. OVW. C. v. d. Pijl, legernr. 4507697, afkomstig uit Nieuwendijk. Gesneuveld op 5 2 1947 te Soerabaja.

Koninklijke Landmacht: soldaat H. den Hartog, legerno. 230312007 van 2-7R.I., afkomstig uit Noordeloos. Gesneuveld op 10 Februari 1947 te Semarang.

Soldaat 1e klasse N.C.L. Gemmeke, legerno. 210806000 van 1 R.S., afkomstig uit Maastricht. Gesneuveld op 14 2 1947 te Semarang.

Soldaat S. Klaassen, legernummer 171006000 van R. J., afkomstig uit Schaesberg. Gesneuveld op 15 2 1947 te Padang.

Soldaat M. A. Cornelissen, legerno. 170304001 van R.O.L. 1-R.I., afkomstig uit Hoogeveen. Gesneuveld op 15 2 1947 te Medan.

Soldaat H. Kroon, legernummer 251211003 van 2-6 R.I., afkomstig uit Padendrecht. Gesneuveld op 15 2 1947 te Semarang.

Thans is de definitieve bevestiging verkregen, dat de volgende inzittenden van de Mitchellbommenwerper, die op 2 Juli 1946 een noodlanding bij Pakenbaroe moest maken, tengevolge van extremistisch mitrailleurvuur zijn gesneuveld: Res. kapitein K. V. Vliegerwaarnemer J. L. M. Theunissen, afkomstig uit Vught; soldaat-leerling-radiotelegrafist mil. L. V. J. G. Kisman, afkomstig uit Gouda, legerno. 96322; adjudant onderofficier mil.-administratie M. Sonneveld, legerno. 83575, afkomstig uit 's-Gravenhage; militie-sergeant J. C. van der Tuyn, legerno. 36416, afkomstig uit Leiden.

Zij brachten het grootste offer, dat van den soldaat gevraagd kan worden.

NIEUWS van OVERAL

GUATEMALA.

Mond- en klauwzeer-bestrijding.

De regering van Guatemala heeft onlangs een decreet uitgevaardigd, waarbij een „Brigada de Acción Sanitaria extraordinaria" is ingesteld, met het doel het afweren en bestrijden van mond- en klauwzeer. Deze maatregel houdt verband met het feit, dat zich in Mexico gevallen van mond- en klauwzeer hebben voorgedaan onder het vee, terwijl in enkele gevallen de symptomen zich ook bij mensen hebben geopenbaard. Het onverwachts binnensluipen van deze gevreesde ziekte, die in deze landen niet inheems is, heeft ontsteltenis verwekt, die zich niet tot Mexico's grenzen beperkte, doch ook daarbuiten, met name in Guatemala en daar tot rigoureuze afweermaatregelen aanleiding heeft gegeven.

(Econ. Vrl.)

NIEUWE SPELLING IN JAPAN.

acs — Ook het Japanse ministerie van Onderwijs heeft een aantal voorschriften uitgevaardigd, waardoor de spelling aanmerkelijk wordt vereenvoudigd; alle archaïstische vormen verdwijnen om plaats te maken voor een grotendeels phonetisch systeem. In het as. voorjaar zal deze nieuwe spelling bij het onderwijs worden ingevoerd. Een nieuwe lente, een nieuwe spelling!

Hiermede geven wij kennis van de geboorte van onze dochter

MARIJKE

A. PIJPER
F. PIJPER — de BOER. 12 Maart 1947.

CURAÇAO

STATEN - VERGADERING 11 MAART 1947.

Aanwezig voorzitter Desertine, Plantz, neven Jonckheer, doktoren Gomez-Maal, Mr. Henriquez, Römer en Gerhartsz.

De aanvang van de vergadering moet tamelijk vroeg geweest zijn, daar onze verslager rekenend op het gebruikelijke te laat beginnen, zelf te laat kwam.

De agenda werd vlot afgehandeld, zonder verder veel commentaar. De rondvraag was de hoofdschotel van de avond, doch Mr. Desertine vindt dat het geen rondvraag meer is, men maakt er gewoon „misbruik" van zeide hij. Dit is ook onze opinie.

De eerste spreker was Gerhartsz hield een rede over brandspuiten enz. Hij wilde geestig zijn toen hij opmerkte," dat men brandspuiten en gezaghebbers heeft, die nergens voor deugen." Zijn „liefde" voor de telefoon bleek weer duidelijk. Hij komt op tegen de handeling van de directeur van de Radio, die vierbiedt, dat men mededeling verstrekt aan buitenstaanders. Een heel gewone zaak; doch volgens Gerhartsz is dit „om leugens verborgen te houden."

Hij zet de opmerkingen van Maal recht tegen het „losbreken" van soldaten. Hij logenstraft de bewering van Maal met de feiten.

De tweede spr. was Gomez. Hij wil een commissie voor de bestudering der Bonairiaanse noden. Zijn tweede verzoek was de pers de stukken te geven die men daar nodig heeft. Voorzitter Desertine zegt, dat dit altijd geschiedt, waarop de heer Gomez dan meende te moeten concluderen, dat de pers schuldig is. Heel de perstribune, (drie man), rees van ontzetting uit de banken omhoog en de Voorzitter doorborend met hun ogen, we mogen niets zeggen brok deze gauw zijn woorden, met het excuse dat hij bang was dat we werkelijk tot ontijdig publiceren zouden overgaan. Hij vertrouwt de persmannekes blijkbaar niet.

Gomez vroeg, om maar meer exemplaren op te vragen, en de pers de stukken ter inzage te geven.

De heer Maal ging totaal zijn boekje te buiten, en was onbeschaafd, hij werd door de voorzitter tot orde geroepen. Maal dreigde met weglopen.

Hij kreeg een reprimander, om op zijn termen te letten en ging toen maar weer zitten. Zielig gedoe!

Hij werd nogmaals tot de orde geroepen toen hij het woord „sabotage" gebruikte. Het staat ons tegen.

De heer E. Jonckheer hield een beschouwing over het college, dat reeds na drie weken klaar zou zijn, doch dat nog maar niet komt. Hij werd door de voorzitter onderbroken, die hem vroeg waar hij het over had, daar hij andere zaken te berde bracht. Na afloop van zijn speech meende Voorzitter Desertine dat deze speech niet thuis hoort in een rondvraag.

Hij kreeg bijval van de heer Gomez, die het op de agenda wil geplaatst zien, hij wil er een hele avond rustig over spreken. Deze opmerking deed een verward debat ontstaan waaraan Gomez, Henriquez, en Jonckheer deelnamen.

Tijdens het debat vroeg de Voorzitter de heer Gomez heel nadig of hij het eens was met hem ja of neen. Het onderwerp was immers ook volgens Gomez zelf geen punt voor een beschouwing bij de rondvraag. Dezelfde opmerking kreeg Henriquez. De heer Plantz verklaarde na al dat gebarrewar niet meer te durven spreken, waarna de voorzitter heftig de hamer hanterend, de vergadering sloot.

MILITAIR NIEUWS.

Op Zaterdag 15 Maart te 11 uur v.m. zal in het Militaire Kamp Savaneta te Aruba een gedenksteen worden onthuld, welke door de burgerij van Aruba aan haar Schutterij zal worden aangeboden als blijvend aandenken aan de tijd, dat de schutterij met de geallieerden het eiland tegen een vijandelijke aanval hadden te verdedigen.

Een comité bestaande uit de heren Lampe, E. Lacle, Ecury, G. Eman, Irausquin en V. Bislick, zal het monument namens de burgerij aanbieden.

Naar wij vernemen is aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Curaçao verzocht bij de plechtigheid aanwezig te willen zijn, terwijl eveneens de Gezaghebber van Aruba, de Statenleden, Raad van Bestuur, Raad van Politie, Commandant Landmacht Curaçao en vele andere militaire- en burgerautoriteiten zijn uitgenodigd. Terwijl iedereen die deze plechtigheid wil bijwonen, welkom is.

's Avonds zal er in het Kamp een feestavond voor de Schutters zijn, ter viering van de geboorte van Prinses Marijke, dat door omstandigheden niet eerder kon plaatsvinden. De schutters die de op Woensdag arriverende troepen der Kon. Landmacht die avond als gasten op hun feest beschouwen, wensen hen een welkom te bereiden.

Met een goede wil tot versterking der banden met het Moederland en de bedoeling deze troepen zich thuis te doen voelen op Aruba, zal de schutterij de wapenbroeders tegemoet treden. Een goede band zal het feest opluisteren.

Nader wordt ons bericht, dat Donderdag a.s. door de Troepen der Kon. Landmacht een mars door Oranjestad zal worden gemaakt en op Vrijdag door St. Nicolaas. De binnenkort met groot verlof vertrekkende lichting der schutterij zal aan dezen, voor haar waarschijnlijk laatste marsen deelnemen. Voor de burgerij dus een gelegenheid met de nieuw aangekomen troepen kennis te maken.

Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau zal dezer dagen een afscheidsbezoek aan Aruba brengen alvorens dit Gebiedsdeel te verlaten en naar het Moederland terug te keren.

Aruba heeft goede herinneringen aan vorige bezoeken en ook thans zal de Maurits welkom zijn.

Men deelt ons mede, dat het in de bedoeling ligt om op 29 April as. een fuif te geven voor de vertrekkende Curaçaose Compagnie Schutterij. De compagnie uitgekomen O.V.W.-ers zal een militair revue geven. Om twaalf uur wordt er opnieuw begonnen, om de verjaardag van de Prinses te herdenken, waarna gedanst zal worden.

Heden vertrekt naar Aruba de helft van de eerste compagnie O.V.W.-ers, die bestemd is voor dat eiland. Deze helft gaat onder leiding van Kapitein IJskens. Donderadg as. gaat de tweede helft onder leiding van Luitenant Van Brink.

PERSBERICHT.

Zijne Excellentie de Gouverneur ontving bij besluit van den President van Perú, Zijne Excellentie José Luis Bustamante y Rivero, de onderscheiding van Grootofficier in de „Orde van de Zon van Perú".

In opdracht van den President kwam de Peruaanse Ambassadeur te Ciudad Trujillo, Zijne Excellentie Luis Cuneo Harrison, deze onderscheiding — de hoogste welke Perú uitreikt — aan den Gouverneur overhandigen.

Deze plechtigheid had plaats ten huize van den Heer Alex Curiel, Consul-Generaal van Perú.

VLIEGTUIG OP WEG NAAR CURAÇAO ONKLAAR.

Een York-vliegtuig van de Skyways, dat Zondag met 32 passagiers, waaronder tien kinderen, van Amsterdam vertrok, heeft spoedig na het verlaten van Schiphol een onklare motor gekregen. De machine is veilig op het vliegveld van Londen geland. Het grootste deel der passagiers, employee's van de Nederlandse petroleummaatschappij te Curaçao met hun gezinnen, zou via Algiers naar Curaao verder vliegen. (De Msb.)

MR. J. ELLIS.

Mr. J. J. A. Ellis passeerde New York op weg naar Nederland. Aneta wist te vertellen, dat hij conferenties zal houden met de autoriteiten in Den Haag en dat hij verder voor familie-bezoek naar Zwitserland zal vertrekken Aneta, 11.3).

„DON BOSCO".

Het nieuwe bestuur van Don Bosco is als volgt samengesteld:
Hr. T. Sprockel, voorzitter;
Hr. T. van Sprang, secretaris;
Mej. B. Karg, penningmeesteres;
L. van Oudvorst, W. van Kanten, J. van Geelen en W. Pooters, commissarissen.

Het secretariaat van de vereniging is thans gevestigd te Kraayenhofstraat 9.

De aandacht wordt erop gevestigd, dat ook het adres van den penningmeester veranderd is. Dit zal voortaan zijn: Bredestraat 41, Otrabanda.

HAITI.

Het Haitiaans sportblad „Sporting" meldt, dat een Curaçaos elftal in Haiti komt spelen. Men beschrijft de komst van dit elftal als van buitengewoon gewicht voor het peil van de voetbal in Haiti. Het kan een nationale verheffing worden,

VOETBAL.

Het team van Frans Guyana bezocht Suriname, waar het vier wedstrijden speelde. Men verloor van Suriname met 9—1 en 6—0, doch men won van de twee sterkste clubs van Paramaribo (Aneta, 11.3).

DE GROETEN VAN ONZE WEST.

Eigenlijk was de begroting voor de Overzese Gebiedsdelen aan de orde.

Daarom leek ons de philippica van mr. Pollema tegen den minister-president, die eerst in de middag gelegenheid vond de beraadslagingen bij te wonen (zoals voorzitter Anema ietwat te laat mededeelde) tamelijk overdreven. Er was in elk geval een essentieel verschil met de behandeling der Regeringsverklaring in de Tweede Kamer, waarbij uiteraad het gehele cabinet zoveel mogelijk diende aanwezig te zijn.

Daarom ook kon mr. Kropman van de gelegenheid gebruik maken om vóór het grote debat begon, even als voorzitter der parlementaire commissie zo pas uit de West teruggekeerd, de groeten over te brengen van deze gebiedsdelen; vooruitlopend op het zeer binnenkort te verwachten officiële rapport te getuigen van het algemeen rapport te getuigen van het algemeen verlangen der bevolking naar een spoedige invoering der bestuurshervorming, ten aanzien waarvan de commissie reeds menig misverstand heeft uit de weg geruimd; en ten slotte alle leden der Staten-Generaal uit te nodigen tijdens het aanstaande reces een kijkje te gaan nemen in de West met haar prachtige natuur (Suriname), benijdenswaardig klimaat en den Nederlanders overal goedgezinde bevolking.

L. H.
(De Msb.)

ingezonden

DR. MAAL NAAR SURINAME?

Geachte Redactie,

In Dagblad Amigoe di Curaçao van 8 dezer las ik dat in de Statenvergadering van 7 Maart Dr. Maal de waardigheid van de op te richten rechtschool alhier vergelijkt met de kundigheid van de Surinaamse geneesheren. Is dit uitbarsting van Dr. Maal, zoals we reeds vele kennen juist?

Dr. Maal mag gerust een knappe dokter zijn maar om knapper te worden zou ik hem aanraden zo gauw mogelijk per luchtschip te reizen naar Suriname, waar het arbeidsveld veel groter is.

Daar aangekomen stelt hij zijn diagnoses; bezwijkt de patient(en) toch, dan heeft hij nog de kans door sectie(s), wat daar veel gemakkelijker gaat dan elders bij de Europese artsen, de complicaties te aanschouwen als directe oorzaak van de dood. Als hij daar enige jaren vertoefd heeft, kan hij dan afreizen naar Curaçao met alvast een betere indruk van den Surinaamsen geneesheer. Hier zal hij zich herinneren de keren dat hij daar rood werd erger dan senator Dean als de liagnoses niet erg klopten met de secties en de Surinaamse studenten dat in de gaten kregen.

Wij hebben ons ook vaak geamuseerd met kundigheden van sommige Europese artsen, die kers vers afgestudeerd in Suriname kwamen, maar langzamerhand geraakten in de spheer der verbeterde diagnostiek dank zij de vele secties die zij mochten doen.

De man stierf niet slechts tengevolge van een levensvergroting maar bij de lijkschouwing kwam ook aan de dag dat hij ook een nefrose had.

Maar deze artsen duiden wij niet aan als dokter Maal met: „slechter op de mensen loslaten."

Het is verbijsterend aan te horen dat een Europese arts geen les kan geven omdat hij zijn histologie-boek thuis vergeten heeft.

Ook is het geen mijl of zeven te beweren dat de afgestudeerde A.M.S.-er die een medische opleiding wenst niet eerst gerust in Suriname kan beginnen. Het heeft dit vóór dat hij later voor het arts-diploma in Holland practisch veel verder staat. Hij is in staat veel over practische ontleedkunde zowel Pathologische anatomie zijn Hollandse collega's mede te delen.

U dankend voor de geleende ruimte, Geachte Redactie, verblijf ik

Hoogachtend,
Ex-medisch student.

KATHOLIEKE SPORTBEWEGING VRAAGT JONGE LEIDERS.

Grote vergadering R. K. voetbalclubs in het bisdom Haarlem.

Amsterdam — „Zorgt dat wij sportleiders krijgen; vele en vooral jonge leiders, die heel hun ambitie en al hun capaciteiten in dienst kunnen en willen stellen van de katholieke sportbeweging. Wij hebben deze leiders dringend nodig voor de noodzakelijke kern van onze sportorganisaties, voor hun toekomst en daarmede voor de vorming van de katholieke jeugd."

Deze oproep, zowel van achter de bestuurstafel als uit de vergadering verschillende malen met klem gedaan, was een der hoofdmotieven van de oriënteringsvergadering, die in Huize De Liefde voor de katholieke voetbalclubs in het bisdom Haarlem gehouden werd. Uit de biezonder grote belangstelling voor deze bijeenkomst bleek wel dat de katholieke sportbeweging na de gedwongen rustperiode van de bezettingstijd, weer aan kracht en overtuiging heeft gewonnen.

De vergadering werd gepresideerd door den heer Henri Putter, voorzitter van den DHVB, toen die in 1940 ophield te bestaan. De Heer Putter schetste in zijn openingswoord de geschiedenis van de katholieke sport in de afgelopen jaren, waarin, zoals hij zich uitdrukte, de door de katholieke sportbeweging gevormde jongens zich als mannen hebben gedragen. Als mannen in de oorlogsjaren, als mannen in de ondergrondse strijd. Met een enkel woord herdacht spr. de gevallenen in hun rijen, waarna een gebed werd gestort voor hun zielerust.

Door de fusie, aldus vervolgde hierna de heer Putter, hebben wij zonder twijfel belangrijke voordelen genoteerd, maar tevens zijn grote waarden voor ons verloren gegaan. Het belangrijkste daarbij was, dat het onderling contact verstoord werd. Men werkte verder in zijn club, maar daar alléén konden de belangen van de katholieke sportbeweging niet veilig gesteld worden. Vandaar dat de Nederlandse Katholieke Sportbond werd gesticht, met het doel de principes van de katholieke sportbeweging in het neutraal verband haar volle waarde te geven.

Eigen weg.

Ook de diocesaan adviseur, rector Th. van der Lugt, legde er de nadruk op, dat het ondanks de goede verstandhouding en samenwerking in de KNVB noodzakelijk is en blijft een eigen weg te gaan, omdat de plaats en waarde van de sport in het leven duidelijk afgebakend moet worden.

Men denkt te vaak, aldus Spr., dat het bij onze katholieke sportbeweging gaat om een langer rokje of broekje. Dit zijn echter maar uiterlijkheden. Ons gaat het om den geest, die door God is geschapen en die bestemd is voor een ander leven. Die strijd om den geest wordt voor een zeer belangrijk deel ook uitgestreden op het gebied van de sport en juist omdat velen dáár hun keuze doen, is de katholieke sportorganisatie een zielsbelang van de eerste orde.

Rector Van der Lugt behandelde vervolgens de steun, die de katholieke sportbeweging nodig heeft en besprak in dit verband de houding van pers en overheid, wier medewerking in vele opzichten nog altijd te wensen overlaten.

Vervolgens wees rector Van der Lugt op de moeilijkheden bij de opbouw van het apparaat der katholieke sportbeweging, die van onder af aan moest geschieden. Op het ogenblik echter zijn de voorbereidende en eerste werkzaamheden vrijwel voltooid.

Een van de moeilijkste problemen vormt op het ogenblik het groot gebrek aan leiders, vooral van jongeren. Dit euvel moet zo spoedig mogelijk verholpen worden en in de eerste instantie zijn het de clubs die de verantwoording voor een goede leiding dragen, omdat uit hun midden deze leiders moeten voortkomen.

Rector Van der Lugt drong vervolgens ook aan op vereenvoudiging van het bestuursapparaat der organisatie, door de leidende functies in district, diocees e.d. zo mogelijk in handen te leggen van dezelfde personen. De leiding van de katholieke sportbeweging zal daardoor het minst gecompliceerd worden en zo kan de NKS worden wat ze moet zijn: een groot lichaam, dat de macht en de kracht van de katholieke sportbeweging vertegenwoordigt en dat naar buiten uitdraagt wat deze sportbeoefening bezielt.

„Tijd".

BONAIRE

DE REIS VAN REPUBLIEK.

De voetbalclub „Republiek" maakte een tocht naar Bonaire, Zaterdag jl. speelde men een wedstrijd tegen D.O.W. Deze wedstrijd werd door de club van Curaçao gewonnen met 3—1.

Op Zondag had er wedstrijd plaats tegen de bekende club „Uraguay", een club die ook reeds op Curaçao speelde bij de K.S.C., nu verloor Republiek met 4—2.

De achterhoede van Republiek maakte fouten zodat de voorhoede van Uraguay daar natuurlijk wel van wist te profiteren en de keeper zeer dicht kon benaderen. Bij half time was het reeds vier—een voor Uraguay. De goals werden gemaakt door Jandroep en Nisia. De beker van de K.S.C. ging naar Uraguay. Men had voor deze laatste wedstrijd een Nederlander gevraagd als scheidsrechter, om zeker te zijn dat de referee niet partijdig zou zijn.

Bij de spelers van Republiek zijn enige zeer goede voorwaartsen, doch het werd voor hen bedorven door de achterhoede.

Het publiek genoot, ofschoon men een betere verhouding had verwacht.

VERWEER TEGEN ANTON VAN DUINKERKEN.

In De Tijd heeft Anton van Duinkerken een beschouwing gewijd aan mijn Voetreis-critiek, waarmede mijn goede naam zowel als die van Bertus Aafjes is gemoeid, en waarop ik mij dus verplicht zie onverwijld te reageren.

Hij verwijt mij dat ik de dichter in het openbaar van ontucht heb beschuldigd. Dit is een vierkante waarheid. Ik heb geschreven: „Hier (in het Hotel) voert de dichter zichzelf ten tonele, als held, in een onmiskenbaar zondige scène, met welke formulering zijn persoonlijke gedragingen op precies dezelfde wijze in het midden worden gelaten, als met het „ik" van het gedicht zelf. En ik beweer dat dit voor ieder, die zich niet laat meeslepen, duidelijk is. Duidelijk is bovendien dat ik, door dat soort van deernis aan de dag te leggen, dat van Duinkerken zo luidruchtig van mij eist, juist dat gedaan zou hebben wat mij mijn eerbied voor de dichter stréng verbood: hem te behandelen als een publieke zondaar. Wij hebben van Duinkerken niet nodig om te weten dat „de held van een dichtwerk niet klakkeloos met de dichter vereenzelvigd" kan worden.

Hetzelfde geldt a fortiori van wat ik heb gezegd van de „ondichterlijkste van alle menselijke uitvindingen"; waarbij nog komt, dat deze passage, en wederom onmiskenbaar, een algemene strekking heeft.

Zij richt zich tegen al diegenen, die spreken over de omgang tussen man en vrouw, als zouden er van nature geen gevolgen aan verbonden zijn.

Van Duinkerken heeft mij beschuldigd tegen beter weten althans beter kunnen weten in. Had hij zich de moeite gegeven zich van te voren met mij te verstaan, dan zou een grote ergernis voorkomen zijn. Hij heeft het niet gedaan.

Voorts doet hij het voorkomen, als zouden in mijn critiek ethische quaesties met artistieke zijn verward. Dit is opnieuw een aparte onwaarheid, zoals uit mijn gehele artikel blijkt, van de eerste zin af aan. Ik vraag mij af hoe ik in Godsnaam met groter zorg het verwijt had kunnen ontgaan, dat mij thans wordt gemaakt.

Aldus begon mijn betoog:

'Wie een dichtwerk te beoordelen krijgt, kan zich twee vragen stellen: „Hoe verhoudt het zich tot mijn literair-aesthetische normen?" en „Hoe verhoudt het zich tot de religieuze (dogmatische en zedenkundige) maatstaven, die ik erken als de allesbeheersende?"

De eerste vraag wordt thans door onze literatoren en hun critici vrij algemeen beschouwd als de voornaamste, zo niet de enige, waar het op aankomt. Doch de tweede is van veel groter belang. Niet alleen voor de moraliteit, maar ook voor de literatuur. En het wordt tijd, hoog tijd en meer dan tijd om deze eenvoudige waarheid in het volle licht te gaan stellen.

Van Duinkerken doet het voorkomen als zou ik „van de tien geboden Gods alleen het zesde op het oog" hebben. Deze beschuldiging staat in flagrante tegenspraak reeds tot de titel van mijn critiek; welke luidde: „Vastberaden verzet tegen de propagandisten van zonde en heidendom."

De reden waarom dit gebod ter sprake is gekomen ligt evident in het behandelde onderwerp. Het is bovendien een beschuldiging waardoor hij „mijn gelaat schendt", mijn onophoudelijk ageren tegen deze misvatting met voeten treedt, en waarvan ik hen nadrukkelijk opvorder het bewijs te leveren.

Hij doet het voorkomen, als zou ik hebben gesuggereerd dat „Aafjes door het lezen van vorige katholieke dichters gebracht is tot betreurenswaardige vrijmoedigheden". Wederom een onwaarheid.

Hij schrijft dat „op het soort scholen, waar Aafjes zijn opleiding ontving, alle poëzie van toendertijdse Katholieke jongeren als volstrekt voorbehouden gold en in niemands handen mocht worden aangetroffen". Ziehier een bewering, die weliswaar mij niet raakt, maar die ik zo vrq ben te bestempelen als onzinnig. Ik raad van Duinkerken aan bij het construeren van een eventueel bewijs, te letten op de door mij gecursiveerde termen. En er op te rekenen dat hem van antwoord zal worden gediend. Wij eisen van hem zoal geen eerbied voor het katholieke onderwijs, dan toch eerbied voor de waarheid omtrent dit onderwijs.

Hij schrijft dat in mijn Voetreis-critiek „het isolement van de katholieke kunstenaar lompweg generaliserend aan de kunstenaar zelf geweten wordt". Een nieuwe onwaarheid. Ik heb met de grootste kiem de literaire critici in het ding betrokken, en vooral tot hen mijn verwijt gericht.

Vastgesteld mag dus worden dat deze man, die zelfs aan mijn naam telkenmale verkeerd spelt, beter schrijven dan lezen kan.

Zijn critiek schijnt zich te richten meer tegen mijn methode van polemiseren en het daarin aan de dag tredende „fatsoen", dan tegen mijn conclusies met betrekking tot de morele qualiteiten van de Voetreis. De vraag mag worden gesteld uit welke critiek meer eerbied voor de tegenstander, waarheidsliefde en objectiviteit gbleken is: die van mij op Aafjes' Voetreis, of die van van Duinkerken op mijn critiek.

'Wanneer een man zich opmaakt om een betoog te ontzenuwen, en zich tegen de cardinale punten ervan met onwaarheden keert dan ligt de conclusie voor de hand: hij kan het niet aan.

J. H. C. Creyghton S. J.

Onze Westindische Geschiedenis

door

JOHAN VAN HULZEN.

Voorwaar een aanwinst voor de populaire lectuur over West-Indië en dat deel van onze vaderlandse geschiedenis, dat zich bezig houdt met de operaties van de twee Westindische Compagnies. Want in dit boek wordt gesproken over heel wat meer dan over Suriname en Curaçao. We worden ingelicht over de verrichtingen van de Hollandse en Zeeuwse vloten op de Westkust van Afrika, bij Brazilië, bij Cayenne, Essequibo, Berbice (loop naar de Barrebiesjes!), Tobago, zelfs tot bij Chili toe. Dit boek is geen wetenschappelijke handleiding, maar een gecompendieerd overzicht, gezellig geschreven, overzichtelijk, met een uitgesproken tendenz om objectief te zijn, met open oog voor goed en kwaad, voor heldenmoed en lafheid, voor succes en mislukking. De geschiedenis van de mensheid is nu eenmaal niet altijd even verheffend, maar dat kan Van Hulzen óók niet helpen.

Lezend met enige kennis van zaken en begiftigd met een speurdersneus, ontdekt men allicht enkele kleine onnauwkeurigheden, die echter de waarde van het boek geenszins verminderen. Mensenwerk zonder fouten bestaat er nu eenmaal niet. Het komt er bijv. weinig op aan of Curaçao ontdekt is op 26 Juli of op 29 Juli; het dorp achter het Schottegat heette er even vrolijk Santa Ana om en de haven St. Annabaai. De reden van deze benaming zal echter waarschijnlijk gezocht moeten worden in een pieuse herinnering aan de kathedraal van La Vela de Coro, waaronder Curaçao in de Spaanse tijd kerkelijk ressorteerde (blz. 12). Herinnerde de delta van de Orinoco de Spanjaarden aan Venezuela, of was het het meer van Maracaibo? (blz. 12). El Dorado, de vergulde, was eigenlijk niet de naam van een land, maar van een mens, een koning, die eens per jaar, en niet elke dag, met goudpoeder bestrooid in een meer dook. Maar wat is op dit moeilijk controleerbare terrein eigenlijk precies de waarheid?

Sint Maarten ligt evident ten Noorden van Sint Eustatius en niet ten Zuiden (blz. 91). Waarom schrijft Van Hulzen telkens Le Grande? En Curaçaoërs? Ik heb nooit anders gehoord en gelezen dan Le Grand en Curaçaoënaars (blz. 93).

De 75 Indianen, die in 1634 op Curaçao bleven, deden dat om de dromerel niet op eigen verzoek, ze MOESTEN. De Hollanders hadden ze nodig voor de veehoederij en andere diensten (blz. 93). Dat in hetzelfde jaar reeds gesproken wordt van het Waterfort is bepaald een anachronisme; dat is pas véél later gebouwd: er heeft beslist niet veel meer gestaan dan een provisorische batterij (blz. 94).

De patriottische gouverneur Wiertz is een figuur, die mij volkomen onbekend is: hij komt op geen enkele gouverneurslijst voor. In 1796 trad Beaujon af als gouverneur en Lauffer kwam aan het bewind (blz. 246)*). Op blz. 248 wordt het Waterfort verward met het Riffort, als ik het goed heb, maar helaas, ook het Riffort bestond nog niet in die tijd. Zowel het Waterfort als het Riffort zijn pas na 1816 gebouwd (blz. 248). Pastoor M. J. Niewindt en zijn kapelaan B. Eysenbeil gingen in 1824 naar Curaçao (blz. 268). Curaçao had wel vroeg electrisch licht, maar toch niet zo vroeg als 1895; het was pas twee jaar later (Concessie L.B. Smith 1897, blz. 284). Op de katholieke scholen wordt het onderwijs, evenals op de openbare scholen, in het Nederlands gegeven en niet in het Papiament. Hoe kan men zoiets toch in vredesnaam denken? Het katholieke onderwijs zou gauw op de fles zijn en het openbare onderwijs zou zijn leerlingen met 3 à 400% zien stijgen. Als met blanken de blanke Curaçaoënaars bedoeld worden, dan kan ik den Heer Van Hulzen verzekeren, dat alle blanke Curaçaoënaars, zonder uitzondering, ook de deftigsten en de rijksten, thuis Papiament spreken, hoewel ze inderdaad bijna alle ook in staat zijn enkele Europese talen vlot te spreken. Dit is volgens mij de reden waarom op Curaçao het Nederlands er nooit zo in gekomen is als in Suriname. Ieder Surinamer, die zich een beetje voelt, staat er op, Nederlands te spreken, maar iedere Curaçaoënaar, ook van de hoogste maatschappelijke rangen, staat er helemaal niet op en spreekt altijd Papiament, behalve tegenover Europese Nederlanders.

Dat de mensen zeer verspreid wonen in alleenstaande huizen geldt veel meer voor Aruba en Curaçao, dan voor Bonaire. Daar wonen de mensen juist in meer aaneengesloten dorpen, als Kralendijk, Nikiboco, Tera Corá, Antriol en Rincón (blz. 305). Op Saba is zowat de helft van de bevolking katholiek en de helft protestant (blz. 306). Het aantal schutters op blz. 314 is wel wat aan de lage kant; het zou me sterk verwonderen, als het er niet enkele honderden meer zijn geweest.

Een tijdtafel, een zakenregister en een inhoudsopgave maken het den lezer uiterst gemakkelijk om iets in dit boek op te zoeken. Wat de Heer Van Hulzen heeft moeten doorstuderen om dit vlotte boek met een vlot vaartje door mis. De litteratuurlijst dwingt respect af. De eenvoudige, gemakkelijke verteltrant mag misschien de indruk wekken, dat dit boek met een vlot vaartpe door den schrijver op papier gebracht is, maar vergeet dan dit niet: Easy reading is sometimes damned hard writing. Wij wensen den Heer Van Hulzen gaarne een verdiend succes met zijn werk.

M. D. Latour O.P.

*) Er was toen wel een Schout-bij-Nacht Wiertsz op Curaçao, als commandant van 's lands fregat Medea.

Economische crisis in Engeland

De „Sunday Times" (16 Februari) is van mening, dat de huidige crisis niet alleen op steenkool en electriciteit betrekking heeft. Het is een acuut symptoom van een vergaande economische ontwrichting: onderproductie. Zelfs met behulp van de Noordamerikaanse en Canadese leningen zijn we op het ogenblik als land niet in staat om voldoende te produceren om aan onze huidige consumptie-standaard te voldoen. Wanneer de leningen opgebruikt zijn en afgelost zullen moeten worden, samen met onze hoge sterling schulden, zullen we een nog groter tekort hebben, tenzij de productie enorm toeneemt of de consumptie wordt verminderd.

Inflatie is een direct resultaat en een dekmantel van een dergelijk latent bankroet. De lonen zijn omhoog gegaan, maar de koopkracht is gedaald. Het volk scheen rijker, terwijl het in feite armer was. Maar door de nevel van inflatie schijnen de koude feiten van productie en consumptie en plotseling maakt een crisis in steenkool het dit voor iedereen pijnlijk duidelijk, zoals het voor ervaren economen altijd al duidelijk is geweest. Wat dat betreft heeft de crisis haar nut gehad.

De eerste stap naar economisch evenwicht betekent zeer zeker meer steenkool. Dit op zichzelf zal het probleem nog niet oplossen, maar het moet toch met kracht ter hand worden genomen, want het doel van de binnenlandse economie is beperkt en de industriële productie moet worden opgevoerd. Meer steenkool betekent meer energie uit iedere ter beschikking zijnde bron.

Maar dit is slechts de eerste stap. Bijna even dringend behoeven wij meer textiel, meer aardewerk, meer machines, meer van alles, behalve georganiseerd gepok en officiële papieren. De volgende stap moet zijn de grotere productiviteit per man in iedere industrie.

Wanneer deze positieve methodes falen, zullen we tot de negatieve dienen over te gaan en zullen we de consumptie moeten verlagen om aan onze beperkte middelen tegemoet te komen — dit geldt niet alleen voor het verbruik van speciale zaken als import of distributie-goederen, maar voor onze gehele levensstandaard. Dat is de keus die regering en oppositie, vakverenigingen en werkgevers in de komende weken aan het volk moeten voorleggen. Het alternatief voor hogere productie of lagere consumptie is nu een snel naderend nationaal bankroet. Met onze economische credietwaardigheid zou al onze politieke macht verloren gaan, al onze kans op de leiding in Europa, in het Britse Gemenebest en in de U.N.O. Zo zou deze generatie niet alleen de vruchten der overwinning wegwerpen, maar al het werk van eeuwen.

Ook de „Economist" (15 Februari) doet een scherpe aanval op de regering. Volgens dit blad is het weer evenmin de oorzaak van deze crisis, als de moord op Aartshertog Frans Ferdinand de oorzaak was van de eerste Wereldoorlog. Het zou in ieder geval zijn gebeurd. Alle experts hadden reeds een overvloed van voorspellingen gedaan over wat te gebeuren stond.

Sommige ministers schijnen in de ministerraad aangedrongen te hebben op een politiek van elementaire voorzichtigheid. Doch zij werden overstemd. Distributie zou zeer onpopulair zijn. Het was veel beter alles op zijn beloop te laten — tenslotte, er kon toch een zachte winter komen. Nooit was er een duidelijker voorbeeld van kortzichtigheid, die haar beloning kreeg. Toch is er geen woord van berouw of van ootmoedigheid in de verklaringen van den minister. De verantwoordelijkheid wordt nog steeds op het weer geschoven en op de onbegrijpelijke wens van het publiek om het warm te hebben. God en de gewone man dragen de schuld; des ministers geweten is zuiver.

Toch kan de regering er niet aan ontsnappen ernstig gelaakt te worden voor wat is gebeurd. De verantwoordelijkheid van de regering is collectief, doch de blaam valt voornamelijk op Shinwell. Zelfs wanneer zijn leiding in dit ministerie volmaakt schoon was, zou hij toch nog een publiek geweer zijn. Het is thans noodzakelijk om het gehele Britse volk te verenigen in een gezamenlijke poging tot herstel: dat kan niet gebeuren met een minister in een sleutelpositie, die zijn mond niet kan open doen zonder haat en laster te verspreiden.

Doch hoe belangrijk de brandstof ook is, de werkelijke oorzaak van de moedeloosheid die thans in het gehele land gevoeld wordt, ligt in de toepassing van de economische hulpbronnen van de regering in het algemeen. Ten aanzien van haar economische hulpbronnen als geheel — mankracht, materiaal, mechanische capaciteit — heeft het land geen vertrouwen meer, evenmin als op het punt van steenkool. Er is een algemeen tekort en wanneer er geen drastische maatregelen worden genomen zal een algehele ineenstorting volgen.

De grootste moeilijkheid wordt nog steeds gevormd door het evenwicht in de betalingen. Ten tijde van het sluiten van de Noordamerikaanse lening was iedereen vastbesloten niets te vergeten wat het land zou kunnen helpen om de zware last te dragen, die het op zich zou moeten nemen als de geleende dollars op waren. Maar is de politiek die men te dien aanzien heeft nagestreefd, erg veel anders geweest dan de politiek, die men voor de steenkool gevolgd heeft? De lening raakt in een snel tempo uitgeput en zij wordt voor het overgrote merendeel gebruikt voor consumptie goederen. Het is onmogelijk een weerstand te bieden aan de vrees, dat op een gegeven Vrijdagmiddag plotseling een volledige staking van alle dollarimport zal worden aangekondigd. Dan zal het niet alleen maar warmte zijn, die plotseling aan het Britse volk wordt onthouden maar ook voedsel — niet een stopzetting van energie-toevoer, wat snel weer in orde kan worden gebracht, maar een stopzetten van de aanvoer van ruwe materialen.

Het schijnt, dat het ministerie het dermate oneens is over iedere gespecialiseerde politiek, die naar voren wordt gebracht, dat de enige manier, die het weet te vinden om tot overeenstemming te komen is om in het geheel geen algemene politiek te hebben.

Het belangrijkste op het ogenblik is om er de nadruk op te leggen, dat er onmogelijk een politiek kan bestaan, die zowel effectief als pijnloos is. Er zullen in het bijzonder drie onaangename stappen genomen moeten worden. De eerste is dat de belangen van het land voor die van de vakverenigingen zullen moeten gaan. Het is dwaasheid om onder de huidige omstandigheden te praten over een 40-uren week. Het zal een Labourregering ongetwijfeld moeilijk vallen om dergelijke dingen te zeggen; maar zij is de enige soort regering, die er zo kan zeggen en ook gehoor krijgt. Zij moet het doen of zij verspeelt haar recht om het land te leiden.

De tweede pijnlijke erkenning, die gedaan moet worden, is dat er een onvermijdelijk conflict bestaat tussen rechtvaardigheid en efficiency, tussen sociale rechtvaardigheid en sociale productiviteit en dat efficiency niet zonder gevaar ter zijde kan worden gesteld.

Een land dat zijn economische zaken planmatig wil regelen met het enige doel een gelijk aandeel te geven aan allen, zal een verarmd land zijn. Wanneer wij dit zeggen, bedoelen we hiermede niet, dat we weer een regering der rijken terug wensen. Maar wanneer oneerlijke privileges aan de mijnwerkers kunnen bewerkstelligen, dat er meer steenkool wordt geproduceerd, dan moeten zij verleend worden en wanneer de demobilisatie van bepaalde categorieën geschoolde werkkrachten de productiviteit zal kunnen doen toenemen, dan moet het gebeuren en wanneer het toekennen van grotere geldelijke beloningen meer ondernemingsgeest zal brengen ten koste van minder rechtvaardigheid, dan is de koop toch nog de moeite waard.

De derde impopulaire mededeling, die gedaan moet worden is dat de geleide economie meer in haar mond heeft genomen dan zij kan verwerken en hiervan iets zal moeten uitspuwen, wil zij niet stikken.

Laat iemand voor deze bekentenissen terugschrikken uit angst reactionair te zijn. Er is geen enkele reden de hoop op een vooruitgang naar industriële democratie te laten varen, evenmin als de hoop op sociale rechtvaardigheid en op de handhaving van een doelmatige controle van de gemeenschap over haar economische uitrusting. Maar deze vooruitgang is zo roekeloos gestimuleerd, dat zij thans dreigt stop gezet te worden. De dringende noodzaak is nu een tactische terugtocht voor de „hergroepering" der economische hulpbronnen.

ATTLEE
Kan nu niet meer lachen.

Hoop op en Vrees voor Duitsland

Toen voor weinige dagen te Parijs de handtekeningen werden gezet onder de vredesverdragen met Italië en met de mogendheden, die zich in de moderne historie het praedicaat „As-satellieten" hebben verworven, kon men in de Duitse pers uitingen vinden van een hartstochtelijk verlangen naar dezelfde stap uit de onzekerheid van de periode tussen oorlog en vrede. De Duitsers hebben op het moment, waarop de horizon van een passende souvereiniteit voor hun voormalige bondgenoten weer in het gezicht kwam, wellicht sterker dan ooit hun eenzaamheid in de grote familie der volken gevoeld.

Terwijl de ene grote en de vier kleine bondgenoten uit de jaren van de ondergang van het Derde Rijk weer door de vertegenwoordigers hunner eigen regeringen de handtekening konden doen schrijven, die voor hen een streep onder de jongste historie zette, is Duitsland nog een verbrokkeld land met tientallen ministeries en landdagen, die door viervoudige controle op de vingers worden gekeken.

Wanneer hier geconstateerd werd, dat Italianen, Hongaren, Roemenen, Bulgaren en Finnen zich nu weer Europeanen konden gaan gevoelen van hetzelfde plan als de andere volken, en wanneer reeds werd gezinspeeld op de dag, waarop de laatste soldaat van de bezettingslegers uit deze landen verdwijnen zou, dan kon men daaruit de „Sehnsucht" lezen naar de hoop op ook het Duitse volk de eerste stap op deze lange weg zal kunnen zetten.

Het is daarom, dat het nog zo betrekkelijk kleine deel van het Duitse volk, dat zich in twee chaotische jaren reeds tot een politiek bewustzijn heeft kunnen opwerken, met een intense belangstelling de voorbereiding van het historische geding van Moskou volgt. De Duitsers zijn er zich daarbij van bewust, dat hun zeer weinig middelen zijn gelaten om de loop der dingen mede te kunnen bepalen. Men kan nauwelijks zeggen, dat zij in hun volkomen toekomst gesteld hebben op de wijsheid der machten, die deze toekomst alleen zullen bepalen.

Voor zover zij hoop hebben op een vrede, die hun de mogelijkheid van een aan de ontwikkeling der wereld aangepast bestaan hergeeft, gronden zij deze veeleer op het besef van de belangrijke positie, die zij in een vredesstrategie innemen, en van de potentiële macht, die zij in het hart van Europa blijven vormen.

De Duitsers hebben door de Noordamerikaanse en Russische uitingen op de Londense voorconferentie hoop gekregen, dat zij zelf in de gelegenheid zullen worden gesteld de argumenten, die uit deze positie voortvloeien, om de Moskouse conferentietafel te ontvouwen. Het is begrijpelijk, dat zij dit niemand beter toevertrouwen dan zichzelf, ook als nog altijd de vraag niet opgelost, welke figuren uit de bonte politieke en staatkundig warreling als representant — zij het dan ook slechts als deskundige — van het gehele Duitse volk zouden kunnen optreden.

Deze vraag behoort tot de meest actuele van het ogenblik. De leidende politici hebben zich voor een politieke vertegenwoordiging uitgesproken, zij het dan met bepaalde varianten. Zo willen Schumacher en Grotewohl een directe benoeming door de partijen, terwijl de liberaal Kuelz en de Christelijk-democraat Kaiser zelfs de mogelijkheid van een afvaardiging op grond van een directe verkiezing door het gehele Duitse volk niet wensen uit te sluiten.

Doch hangende deze discussie zijn de politieke partijen reeds druk bezig haar eigen voorbereidingen voor de vertolking der Duitse stem te Moskou te treffen. In Berlijn heeft de sociaal-democratische partij reeds een commissie gevormd, die onder leiding van den voormaligen rijksdagpresident Paul Loebe aan een omvangrijke stellingneming in de grote vraagstukken werkt. Ook de Oostelijke socialistische eenheidspartij gaat in deze haar eigen weg, doch haar leiding laat niet na andere partijen tot samenwerking op te roepen.

Zij wordt daarbij gesteund door de zienswijze in CDU-kringen, die de mening voorstaan, dat het hoog tijd wordt om de buitenlandse politiek uit de sfeer van de partijenstrijd los te maken, en eveneens door de liberalen, die in het Berlijnse parlement reeds het initiatief tot een samenwerking hebben genomen. Een practische uitvoering van deze vrome bedoelingen voor geheel Duitsland schijnt evenwel in het gezicht van de toespitsing der polemieken tussen Oostelijke en Westelijke politici nog verre van gemakkelijk. Eerder ziet men in het Westen de tendenz opkomen om de zaken op staatkundig niveau aan te pakken, hetgeen kan blijken uit het Wiesbadener besluit der minister-presidenten der gecombineerde Westelijke zones om een „bureau voor het voorbereidingswerk voor het Duitse vredesverdrag" in te stellen.

Niettemin zijn het tot nog toe voornamelijk de leiders der politieke partijen geweest, die de Duitse mening ten aanzien van het toekomstige vredesverdrag vertolkt hebben. De meest representatieve, sprekers van diverse pluimage hebben daarbij een grote mate van eenstemmigheid aan de dag gelegd, waar het ging over de concrete eisen, die door beroofde naburstaten gesteld werden. Des te groter waren evenwel hun meningsverschillen over de meer binnenlands getinte — ofschoon natuurlijk niet buiten de sfeer der buitenlandse belangstelling vallende — vraagstukken.

Als behorende tot deze laatste quaesties kan men bijvoorbeeld rekenen het netelige terrein van de zuivering van het land van nazie-smetten. De politici, wier werkterrein door de Sovjet-bezetting bestreken wordt, hameren in schier elke beschouwing over Duitslands vredeskansen op ditzelfde aambeeld, roepende, dat Duitsland niet waardig is een vrede te verlangen, zo lang het niet grondig afrekent met nazie-invloeden op belangrijke posten, waarbij het begrip nazie dan wordt uitgestrekt over alles wat van oudsher en gedurende Hitlers tijd een rol van enige betekenis heeft gespeeld, bij voorkeur in het economische leven.

Reeds meermalen is er voorts op gewezen hoe sterk de meningen uiteen lopen op het punt van de tegenstelling: federalisme of eenheidsstaat. De laatste vindt weer zijn sterkste pleitbezorgers in het Oosten, terwijl de eerste in het Westen als eis wordt gesteld. Daarbij verzacht men enerzijds het begrip eenheidsstaat door de toevoeging „met gedecentraliseerd bestuur", anderzijds het federalisme door nadruk te leggen op het behoud van een grote mate van eenheid.

Men leidde uit de luidruchtigheid, waarmede de standpunten ten aanzien van deze vraag verdedigd worden nu ook weer niet af, dat de scheidingslijn der meningen volkomen identiek is met de scheidingslijnen, die de vierledige bezetting getrokken heeft. Het federalisme, dat bijvoorbeeld door een Adenauer in Keulen wordt voorgestaan, bleek niet zo scherp te zijn tegengesteld aan het eenheidsstreven van den Oostelijken tegenhanger Kaiser, dat niet een zekere overeenstemming kon worden gevonden. En ook Schumanher propageert in het Westen de eenheid des lands om niet te spreken van de communisten, die zo juist een vorm van samenwerking met het Pieck-Grotwohl-streven uit Berlijn hebben gevonden.

Men kan aannemen, dat verreuit het grootste deel van het Duitse volk afkerig staat van een federalisme, dat zo ver zou gaan, dat het het land volkomen uit elkaar zou rukken. De vrees voor de mogelijkheden van een dergelijke ontwikkeling, die zouden kunnen ontstaan, wanneer Moskou niet de lang ontbeerde overeenstemming der meningen der Grote Vier zou brengen, is weer eens duidelijk gebleken uit een orkaan van protesten, die door bladen van allerlei schakering gegaan is naar aanleiding van de berichten, die spraken over de mogelijkheid van de vorming van een staat West-Duitsland.

Dat zulk een vrees kon opkomen is zeer begrijpelijk. Per slot van rekening worden de zones der Britten en Noordamerikanen reeds economisch aaneengesmeed en de vorming van het bovengenoemde bureau voor vredesquaesties lijkt reeds een stap verder te zijn. Bovendien heeft de scheidende Noordamerikaanse generaal MacNarney zo juist nog eens bevestigd, dat het verder uiteen groeien der delen van Duitsland onvermijdelijk is zo lang geen overeenstemming bestaat over de uitvoering van het hoofdpunt van het Potsdamer protocol: de economische eenheid van het land. In elk geval vormen die Duitsers, die niet beangstigd worden bij het denkbeeld van een soort wereldgrens, die Duitsland dwars door midden zou snijden, slechts een minderheid.

Wij zullen nader zien, hoe leidende Duitsers zich geuit hebben over de hoofdpunten, die in Moskou in het geding zijn.

(Msb.)

HANDEL OP ZUID-AMERIKA HEEFT TOEKOMST.

„Noord-Amerika wordt door ons genoemd de wereld van vandaag, maar de wereld van morgen is: Zuid-Amerika". Dit werd Dinsdagmiddag door den oud-Minister van Koloniën Ch. J.I.M. Welter. Door de oorlog zijn de Zuidamerikaanse landen veel krachtiger geworden; ze betekenen nu al een zeer grote markt voor Europa en de Verenigde Staten. Vóór de oorlog vormde Zuid-Amerika een belangrijk Duits afzetgebied. Nu Duitsland voorlopig moet worden uitgeschakeld, liggen er de kansen voor Nederland. Wij beschikken immers in de gebiedsdelen daar al over belangrijke steunpunten.

De Heer Welter noemde Curaçao een springplank voor de bevestiging van de Nederlandse belangen in Zuid-Amerika. Zeer veel belangstelling toont men in Zuid-Amerika voor onze pootaardappelen. In het afgelopen jaar kon dan ook al voor een bedrag van 50 millioen gulden worden geleverd. Aan bloembollen ging er voor 56 millioen heen.

Er is in Zuid-Amerika een grote belangstelling voor Nederland, en den heer Welter, die er tijdens de oorlog een bezoek van 19 maanden heeft gebracht, was het onder meer opgevallen hoe men zich daar zeer interesseert voor de Nederlandse cultuur. Boeken van Nederlandse auteurs worden in het Spaans vertaald.

De heer Welter deed deze mededelingen tijdens een bijeenkomst van journalisten, welks onder auspiciën van het Nederlands Zuidamerikaans Instituut wil bijdragen tot het versterken van de economische en culturele banden tussen Zuid-Amerika en ons land.

D.V.K.